

A FÉRFIVÁ VÁLÁSHOZ VEZETŐ ÚT

Álljatok ki az utakra, és nézzetek szét, kérdezősködjetek az ősi ösvények után, melyik a jó út, és azon járjatok, akkor nyugalmat találtok lelketeknek!

Jer 6,16

Csak meg akartam javítani az öntözőrendszert.

Meglehetősen egyszerű feladatnak tűnt. Az ember, aki előző ősszel kifolyatta a vizet a csövekből és lezárta a rendszert télire, azt mondta, hogy van egy repedés „a főszelepen”, és jó lenne kicserélni, mielőtt a következő nyáron ismét megengedem a vizet. Az elmúlt napokban meleg volt – harmincöt fok körül, ami májusban szokatlanul magas hőmérséklet Coloradóban –, szóval tudtam, hogy jobb, ha megengedem a vizet, máskülönben az udvar hamarosan a Góbi sivataghoz válik hasonlóvá. Őszintén szólva izgatottan láttam neki a feladatnak. Tényleg. Általában örömet okoz megbirkózni apró-cseprő dolgokkal, szeretem az érzést, ami elfog, ha sikerült leküzdenem valami kis nehézséget és visszaállítani a rendet a kis birtokomon. Gondolom, az ilyesmi Ádámtól örökölt tulajdonság – a vágy, hogy uralkodjunk és leigázzunk, eredményesek legyünk, szóval ezek a dolgok.

Lezsavartam a nagy rézszelepet a ház oldalánál levő öntözőrendszerről, és elindultam a barkácsboltba, hogy vegyek egy újat.

– Egy ilyenre van szükségem – mondtam a pénztárnál ülő srácnak.

– Nyomáscsökkentő szelepnek hívják – válaszolta némileg leereszkedően.

Rendben, hát ezt nem tudtam. Amatőr vagyok. Mindenesetre ezzel megvolnánk. A szeleppel a kezemben hazamentem, hogy végre megoldjam ezt a dolgot. Egy addig ismeretlen kihívás állt előttem: úgy összeforrasztani egy darab rézcsövet és egy rézcsatlakozót, amely a vizet a háztól az öntözőfejekhez vezeti, hogy közben a most már birtokomban levő szelep lecsökkenti a víznyomást. Teljesen egyszerű feladatnak tűnt. Még a forrasztópisztollyal kapott használati utasítást is követtem. (Rendszerint csak akkor nézem meg a használati utasítást, amikor egy feladat elhanyagolása már rettenetes károkat okozott, de ez új terep volt nekem, a szelep drága volt, szóval nem akartam ezt elrontani.) Amint az várható volt, nem tudtam megcsinálni, nem sikerült a forrasztóanyagot az illesztésbe olvasztani, ahogy kellett volna, hogy megelőzzem a vízszivárgást.

Hirtelen dühös lettem.

Igaz, hogy régebben, kamaszkoromban bármilyen apróságon feldühödtem, és a düh időnként erőszakossá tett, az öklömmel lyukakat ütöttem a szobám falába, és a lábammal az ajtót rugdostam. De ahogy múltak az évek, lecsillapodtam, amihez Isten kegyelméből a Szentlélek megszentelő hatása is hoz-

zájárult, úgyhogy a düh érzése meglepett. Aránytalanul tűnt a problémához képest. Nem tudok összeforrasztani egy csövet. És akkor mi van? *Még soha nem csináltam ilyesmit, szóval nem kell ezt szívra venni.* Azonban nem igazán a józan belátás vezérelt ebben a pillanatban, úgyhogy dühösen viharzottam be a házba, hogy próbáljak segítséget találni.

Mint oly sok férfi a mi kultúránkban – magányos férfiak, akiknek nincs a közelükben az apjuk, akit megkérdezhetnének, hogy hogyan lehet ezt vagy azt megoldani, nincs egyáltalán férfi a környezetükben, vagy túl büszkék ahhoz, hogy más férfiakat kérdezzenek meg –, az internetet vettem igénybe. Rátaláltam egy oldalra, amelyen elmagyaráznak dolgokat, például azt, hogy miként lehet vízvezeték-szerelési problémákat megoldani a házukban, és megnéztem egy rövid animációt arról, hogy hogyan kell részcsövet forrasztani. Furcsa érzés volt. Próbálom férfi módjára megjavítani az öntözőmet, de nem megy, és nincs férfi a közelemben, aki megmutatná, hogy kell, ezért megnézek egy cuki kis videót, amit a nem túl ügyes kezűeknek készítettek, és tízévesnek érzem magam. Rajzfilm egy férfinak, aki tulajdonképpen kisfiú. A szükséges információ birtokában, de megrendült önbizalommal ismét kimentem az udvarra, és megint megpróbáltam. Most sem sikerült.

Az első próbálkozás után egyszerűen csak idiótának éreztem magam. Most viszont már egy kudarcra ítélt idiótának tartom magam. Fortyogok a düh-től. Lelkigondozóként és az írást mind szakmaként, mind belső készítésre művelő emberként a belső

életemet az énem egy része szinte mindig bizonyos távolságból figyeli. Ez a részem most azt mondja: *Figyelj, tulajdonképpen miért vagy ennyire pipa?*

Megmondom, miért. Két oka van. Pipa vagyok először is azért, mert nincs itt senki, aki meg tudná mutatni, hogy kell ezt csinálni. Miért kell mindig egyedül megoldanom ezeket a dolgokat? Biztos vagyok benne, hogy ha most itt lenne valaki, aki érti a dolgát, ránézne és rögtön megmondaná, mit csináljak rosszul, és ami még fontosabb, hogyan csináljam jól. Együtt pillanatok alatt megoldanánk a problémát, megmentenénk a kertet, és a lelkem mélyén jó érzés töltene el.

Pipa vagyok azért is, mert nem tudom egyedül megoldani, haragszom, mert segítségre van szükségem. Már régen megfogadtam magamnak, hogy úgy fogok élni, hogy nem lesz szükségem segítségre, megesküdtem, hogy magamtól megoldok mindent. Gyakran teszik ezt a szörnyű fogadalmat azok az elárvult férfiak, akik fiúként azt élik meg, hogy magukra vannak, hogy tényleg senki nincs körülöttük, a férfiak pedig különösen megbízhatatlanok, úgyhogy jobb, ha kezükbe veszik a dolgokat. Istenre is pipa vagyok, mert miért kell ez olyan nehéz legyen? Igen, tudom – azért ez túlzás volt, pedig csak az öntözőrendszer sikertelen megjavításán kellett valahogy túltennem magam, de számtalan más helyzetben is ez történt volna: adóbefizetés, beszélgetés a tizenhat éves fiammal a randizásról, autóvásárlás, házvásárlás, lépés a karrierem előmozdításáért. Bármilyen próbatételkor előjött volna, amikor a férfit

kell játszanom, de azonnal eltölt a gyötrő érzés: *Nem tudom, hogy fog ez nekem menni. Magamra vagyok ebben a helyzetben. Nekem kell rájönnöm, hogy mit kell tennem.*

Azt azonban tudom, hogy nem vagyok egyedül a magány érzésével. A legtöbb férfi, akivel csak életemben találkoztam, élete valamilyen pontján ugyanazt érzi.

A történet itt nem ér véget. Abba kellett hagynom az egészet, és el kellett mennem dolgozni, ott hagyva forrasztópisztolyt, csövet és minden egyéb eszközt a tornácon, az irgalmas esőtől védve – irgalmas: azért gondoltam így az esőre, mert biztosított volna egy nap haladékot, amíg valahogy ezt megoldom, mielőtt a kert kipusztul. Délután négy órakor volt egy fontos telefonhívásom, úgyhogy beállítottam az órámon az emlékeztetőt, nehogy elszalasszam. Túl voltam a híváson, de nem vettem észre, hogy nem szólalt meg a jelzés, másnap *hajnali* négy órakor viszont igen. (Nem vettem észre a kis „de”, azaz a délelőtti jelét a 4:00 mellett, amikor beállítottam az emlékeztetőt.) Teljes lelki nyugalommal feküdtem le, és hajnali négykor mély álomból rángatott ki a hangjelzés, hogy nézzek szembe a helyzettel és a bennem levő bizonytalanságokkal. Bamm – ugyanolyan váratlanul hasít belém a gondolat: *Csináld meg rendesen.*

Ez talán a felnőtt életem meghatározó fogadalma vagy uralkodó kényszere: egyedül vagy ezen a világon, és jobb, ha odafigyelsz, mert nem hibázhatsz, szóval csináld rendesen. A bennem levő megfigyelő

A szakaszok mindenhol fellelhetők

Most, hogy megértettük a férfiasághoz vezető utazás szakaszainak a lényegét, minden nagyszerű történetben meglátjuk majd azokat.

A Mózes életén alapuló *Egyiptom hercege* az első példánk. A történet kezdetén ő a szeretett fiú – kétségtelenül elkényeztetett gyermek, akinek égető szüksége van a kalandozó szakaszba való áttérésre, de mindenképpen szeretett fiú. A szülei meglátták, hogy van valami különleges a csecsemőben, és az életüket tették kockára, hogy az övét megmentse. Mózeset befogadják a fáraó házába, ahol a kiváltságosok életét élve nevelkedik. A kalandozó szakaszt a sivatagba kivetve éli meg, pásztorként (ami, amint már említettem, kemény és megpróbáltatásokkal, veszéllyel és kalanddal teli élet volt). Isten hívására, hogy szabadítsa meg a népét, harcosná válik, majd az izraeliták királyává és bölcsévé az ígéret földjére tartó vándorlásuk során.

Vegyük J. R. R. Tolkien trilógiáját, *A Gyűrűk Urát* is. A főszereplők mindegyike valamelyik szakaszt vagy több szakaszt jelképez. A hobbitok, különösen Frodó a szeretett fiú. A Vándor igazi kalandozó (Kócsa, ahogy nevezik még őt, egy olyan megnevezés, amely bármikor felcserélhető a kalandozóval, amikor erről a szakaszcsoportról beszélek). Később a nagyszerű harcos Aragornná válik, akiből végül király lesz. Gandalf mindannyiuk számára a Bölcs. A hobbitok életében, akiknek az útvonalról tulajdonképpen szól

a könyv, megláthatjuk a fiú férfikorba vezető útját. Amikor a hobbitokat megismerjük, a göndör hajú, jószívű, pajkos, szeretett fiú életszakaszában vannak, a Megye pedig egy biztonságos hely, amelyet szabadon felfedezhetnek. Az útra keléssel a kalandozó szakaszba lépnek. Igen, van egy küldetésük, de még nem fogják fel teljes mértékben a küldetés súlyosságát. Az elején örömmel tölti el őket az úton levés, a táborozás, az, hogy új dolgokat láthatnak, megtapasztalhatják a kipárnázott életen túli világot. Aragorn „a vadonba” vezeti őket, ahol lassanként megedződnek: a földön alszanak, elviselik az időjárás viszontagságait, veszélyekkel teli, hosszú vándorlás vár rájuk, mely során harcosokká válnak, megtanulnak küzdeni, és a háborúban is részt vesznek.

A szakaszok képezik *Az oroszlánkirály* című rajzfilm történetvázát is. A nyitójelenet a Simba nevű oroszlánkölyök megérkezését jelenti be. Ő Mufasa oroszlánkirály szeretett fia, és nyilvánvalóan az apja szeme fénye. De a fiatalkorát hirtelen az ártatlanság elvesztése szakítja meg – amint ez oly sok fiúval megtörténik –, ami a bolyongást jelentő kalandozó szakaszba taszítja. Mellette viszont nincs ott egy Aragorn, aki vezetné őt, ez a szakasz egy sérült szakasz lesz, mivel túl sok ideig tart, amíg csak a pillanatnak él. Ez számos, apa nélküli fiatalemberrel megtörténik, akik a kaland kedvéért vágnak bele mindenbe, a snowboard és a szörf tölti ki az életüket, és nem akarnak felnőni. Simba a szerelmes szakaszba akkor lép be, amikor Nala rátalál a dzsungelben, és együtt egy paradicsomi idillt élnek át. De

Simba ekkor még olyan szerelmes, akinek semmi célja nincs – mint oly sok fiatal férfi, aki még nem élte át a harcos szakaszt. Nala így türelmetlen lesz, mint oly sok fiatal nő, aki elveszti a türelmét, ha a szeretett fiatal férfi nem mutatja jelét annak, hogy a saját kezébe akarná venni az életét.

Simba és a királyság szerencséjére ebben a váltságos helyzetben egy bölcs talál rá, az öreg Rafiki mandrill, aki felidézi a meghalt király alakját, ezzel pedig visszaállítja Simba igazi identitását és hivatását. Helyreáll az apaközpontú világ – és pontosan ez az, amire nekünk is szükségünk van. Eljött az idő, hogy Simba mint harcos és király, bejárja a férfiasághoz vezető útja hátralevő részét. Visszatér, hogy szembeszegüljön az ellenséggel, legyőzze a gonoszt, elfoglalja a trónt, és elhozza az újabb aranykort a királysága számára.

A keresés felvállalása

Így írható le a férfivá avatásunkat jelentő utazás. Az azonnaliság jellemezte kultúránkban azonban nem sokat tanulunk meg a fejlődési szakaszokról. Valaki más főzi meg a kávékat. Már egy órát sem kell várnunk, hogy előhívják a fotóinkat, mert digitális fényképezőgépünk van, amely azonnal mutatja is a készített fotót. Nem kell várnunk arra, hogy kapcsolatba lépjünk valakivel – írhatunk neki e-mailt, azonnal továbbított üzenetet, felhívhatjuk őt mobiltelefonról. Nem kell várnunk arra, hogy a bőrdzsekink, a farmerünk vagy a sapkánk végre elnyűtt, kopott legyen, mert már eleve koptatottan, rongyosítva tudjuk megvásárolni. A kívánt jelleget azonnal megvásárolhatjuk és viselhetjük.

Isten azonban a *folyamat* Istene. Ha akarunk egy tölgyet, Isten úgy rendeli, hogy a makkal kezdjük. Ha egy Bibliát akarunk, nos, azt több mint ezer éven át adja át nekünk. Ha egy férfit akarunk, a fiúval kell kezdenünk. Isten rendelte el a férfivá érés szakaszait. Ezeket beleszötte a lényünk anyagába, mint ahogy a természet törvényei jelennek meg a föld szövetében. Tulajdonképpen azok a népek, amelyek szorosabb kapcsolatban éltek a földdel, az évszázadok során tisztelték és felvállalták a szakaszokat. Úgy gondolhatunk rájuk, mint ősi ösvényekre. Csak nemrég vesztettük el a velük való kapcsolatot. Lecseréltük ezeket a szakaszokat a tripla adag, zsírmentes, cukormentes vaníliás lattéra. A férfivá avatás útjának

feladásával a befejezetlen és beavatatlan férfiak világa jött létre.

Ennek azonban nem kell így lennie. Nem kell a ködben bolyonganunk. Nem kell egyedül, küzdelmesen, mogorván, bizonytalanságban és dühben élnünk. Nem kell magunkra boldogulnunk az életben. Van egy másik út. Az utazás bármelyik szakaszában tartunk is, a beavatásunk igazán elkezdődhet. Még jobb nekünk – és azoknak, akiknek velünk kell élniük, akik ránk figyelnek –, ha újra felfedezzük, tisztelben tartjuk és megéljük a szakaszokat, azokon keresztül neveljük a fiainkat. Ez pedig visszavezet minket a kiinduló kérdésünkhöz: ki fogja ezt a beavatást biztosítani számunkra?